

(een soort cake). Zaterdag: snert. Zondag: aardappels met groente. Hadden we op zondag soep vooraf, dan kregen we geen toetje. Was er geen soep, dan kwam er een toetje, meestal amandeltjespudding.”

Warme maaltijden werden altijd tussen de middag gegeten. Het waren ruime maaltijden, zodat er vrij veel overbleef. Dat diende de volgende dag als avondmaal. Pas in latere jaren werd het warme avondeten vervangen door een broodmaal.

Tiny: “Inderdaad, het eten was eenvoudig en sober. Maar wat wil je, tijdens de oorlog en in de periode daarna had niemand het breed.”

In 1928-1929 liet De Vries aan de zuidzijde van zijn boerderij een vrij grote druivenkas bouwen.

Giny: “Dat we druiven hadden, was natuurlijk heel bijzonder. Bovendien waren ze erg lekker. Als het in de herfst gedaan was met de druiven, zaaide mijn vader in die kas spinazie en bloemkool in. Ik herinner me dat we in het voorjaar dikwijls alle dagen spinazie aten. Maar die druiven zijn me het meest bijgebleven.”

13 DE DRUIVENKAS VAN DE VRIES. OP DE FOTO VAN LINKS NAAR RECHTS: GINY, KOR, AGAATH, JAAP EN HEERKO DE VRIES.

Pie hoeft niet lang na te denken over haar lievelingsgerecht: “Stamppot witte kool met spek of worst, rijst met boter en bruine suiker en natuurlijk pittig gekruide *kopgoud* (hoofdkaas, ook bekend onder de naam zure zult).”

BOESKOOKOPPEN

De omgeving van Beijum en Zuidwolde stond lange tijd bekend als ‘boeskoolgebied’. Het begrip boeskool wordt in het

14 BOESKOOLOVERGOOIEN DOOR JACOB LANINGA VANAF DE BOESKOOLSJEESS MET PAARD NORA NAAR ZOON KLAAS.

woordenboek gedefinieerd als witte kool. Maar rond Beijum en Zuidwolde werd naast witte ook rode en savooiekool verbouwd. De drie vrouwen noemen al deze soorten ‘boeskool’. **Tiny:** “Haal even een boeskool zei mijn moeder. Doe vandaag maar een rode.”

Veel kool ging naar de veiling in Groningen. Verder waren er zuurkoolfabrieken in Bedum en Noorderhoogebrug die witte kool verwerkten tot zuurkool. Kolen die vers verkocht werden, moesten er natuurlijk goed uitzien. De buitenste bladeren verkleuren en verdrogen echter snel. Daarom werden de kolen steeds ‘schoongemaakt’ door de buitenste bladeren te verwijderen. **Tiny:** “Dat was een continu proces: was je klaar met de laatste kool, dan kon je weer met de eerste beginnen.”

Koolboeren waren kleine zelfstandigen. Kool alleen bracht niet genoeg brood op de plank, daarom waren velen daarnaast koe-melker. De meeste kooltelers hadden weinig of geen grond, dus huurden ze land van grotere boeren.

15 KOE WORDT GEMOLKEN DOOR HEERKO DE VRIES (FOTO 1957).

16 DE BOERDERIJ VAN 'BETON HUIZINGA', BEIJUMWEG 27. HET WOONHUIS EN EEN VAN DE SCHUREN GINGEN IN VLAMMEN OP: DE BETONNEN RAAMKOZIJNEN WERDEN NIET DOOR HET VUUR AANGETAST.

Giny: “Die waren daar wat blij mee, want van kool werd het land beter. Kool is een goede onkruidbestrijder en maakt de grond vruchtbaarder.”

Op veel adressen in Beijum waren koolboeren gevestigd, onder anderen: Beijumerweg 15 (Laurens Boersma), 23 (Klaas Laninga), 25 (eerst Willem, later Kornelis ter Laan), 27 (Berend ter Laan) en 24/26 (Gerrit Guikema). De verbouw van kool was geconcentreerd rondom Beijum en Zuidwolde.

Tiny: “Bedumers noemden de bewoners van Zuidwolde en Beijum geksheerend ‘boeskoolkoppen’.”

BIJNAMEN

Destijds werden sowieso vaak bijnamen gebruikt. “Omdat veel gezinnen in Beijum familie van elkaar waren én dus dezelfde achternaam hadden, werden bijnamen gebruikt om personen van elkaar te onder-

scheiden.” Vroeger kende iedereen *Boas* (de man was groot en sterk), *Oardeghaidje* (aardigheidje: de vrouw was klein, lief en aardig), *Beton Huizinga* (alles wat kapot was repareerde hij met beton), *Siepke met de Bainen* (Siepke met de benen: omdat ze mooie benen had), *Willem Petje* (hij had altijd en overal een pet op, zelfs in de kerk) en *De Gele Koning* (zijn huidskleur was enigszins geel omdat hij last had van galstenen).

Tijd van televisie en computers
Tweede helft 20e eeuw
1950-2000

DE STEENFABRIEK

Steenfabriek ‘Eureka’ tussen Zuidwolde en Noorderhoogebrug draaide gedurende de jaren 1917-1969. De klei waar de fabriek bakstenen van maakte, werd afgegraven bij Noorderhoogebrug, niet in Beijum.

Tiny: “Daarom merkten we in Beijum weinig van de fabriek. En ook voor werkgelegenheid waren we er niet op aangewezen, de meeste Beijumers waren immers zelfstandig.”

Pie vertelt dat zij wél te maken had met de steenfabriek. “Om klei te kunnen bakken, moest dat eerst worden gedroogd. Dit gebeurde in de buitenlucht, onder afdakjes. Mussen waren dol op die afdakjes, want ze konden er droog onder zitten. Regelmatig vlogen ze in grote zwermen uit om op onze tarwevelden neer te strijken. Ze pikten dan de korrels uit de aren. Niet om ze op te eten,

17 STEENFABRIEK EUREKA, OP DE VOORGROND DE BEIJUMBRUG IN AANBOUW

